

Oznakowanie rezerwatu przyrody "Sugry" im. Janusza Szostakiewicza

2021-11-17

W charakterystycznych punktach rezerwatu ustawiono tablice z nazwą rezerwatu, które zostały sfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach projektu prowadzonego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Patron tego rezerwatu Śp. Janusz Szostakiewicz to wieloletni zasłużony pracownik służb ochrony przyrody na Podlasiu. Ukończył studia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego na Wydziale Leśnym, a pracę zawodową rozpoczął w 1978 r. w Urzędzie Wojewódzkim w Białej Podlaskiej w Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa.

W roku 1982 został Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w ówczesnym województwie białkopodlaskim, a po likwidacji tego województwa kontynuował pracę w delegaturze Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej, jako kierownik Oddziału Ochrony Środowiska. 15 listopada 2008 r. przeszedł do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie na stanowisko naczelnika Wydziału Spraw Terenowych w Białej Podlaskiej.

Janusz był członkiem wielu stowarzyszeń przyrodniczych m.in. Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew, Towarzystwa Przyrodniczego „Bocian”, Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego. Współpracował m.in. z Polskim Towarzystwem Przyjaciół Przyrody „pro Natura” oraz Polskim Związkiem Łowieckim, gdzie szkolił nowych członków w zakresie zasad ochrony przyrody i działalności na obszarach chronionych. Współpracował również ze szkołami, instytucjami edukacyjnymi i wydziałami biologii uczelni wyższych takich jak m.in. UMCS w Lublinie, SGGW w Warszawie.

Osobiście angażował się w działania związane z edukacją ekologiczną, pracował przy organizacji kolejnych edycji olimpiady wiedzy ekologicznej. Pracował społecznie w Zarządzie Okręgowym Ligi Ochrony Przyrody w Białej Podlaskiej. Od początku pracy zawodowej był tylko i aż urzędnikiem państwowym. Nominalnie pełnił funkcje pracownika wydziałów rolnictwa, czy później ochrony środowiska, ale zawsze pochłaniały go sprawy związane z szeroko pojętą ochroną przyrody.

Większość utworzonych rezerwatów od końca lat siedemdziesiątych powstało przy Jego znaczącym udziale. Były to rezerваты w dolinie Bugu takie jak: „Łęg Dębowy”, „Szwajcaria Podlaska”, „Kóźki” czy „Zabuże”, ale również rezerваты w strefie krawędzowej doliny rzeki: leśne rezerваты „Stary Las” i „Dobryń”, czy ornitologiczny rezerwat „Czapli Stóg”. Równie aktywnie uczestniczył przy powstawaniu rezerwatów przyrody na obszarach Lasów Parczewskich, takich jak: „Jeziro Obradowskie”, „Królowa Droga” czy rezerwat „Lasy Parczewskie”.

Jednocześnie był głównym koordynatorem prac, których uwieńczeniem było powstanie pod koniec lat osiemdziesiątych Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obejmującego całą dolinę rzeki Bug położoną w gminach dawnego województwa białkopodlaskiego. Powstanie tego obszaru stało się kolejnym wyzwaniem dla Janusza Szostakiewicza i już w 1995 roku dzięki między innymi Jego pracy został utworzony Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu”.

Wszystkie działania związane z przygotowaniem dokumentacji przyrodniczych oraz odpowiednich aktów prawnych dla utworzenia wspomnianych obszarów i obiektów chronionych wymagały obok ogromnej pracy administracyjnej również licznych wypraw w teren. Dobra znajomość terenu Janusza, jego zdolności do mediacji z lokalnymi samorządami i Administracją Lasów Państwowych skutkowałą przygotowaniem wielu nowych aktów prawnych tworzących pomniki przyrody, którymi były przeważnie piękne i wiekowe drzewa ale również liczne na Podlasiu głązy narzutowe. Były też pomniki nietypowe jak powierzchniowy pomnik przyrody - stanowisko trzech gatunków widłaków, powstało również sporo użytków ekologicznych, czy stanowisko dokumentacyjne w kompleksie leśnym Zabuże.

Dzięki pracy Janusza Szostakiewicza, jako konserwatora przyrody, powstało ponad 80 % dzisiejszych obszarów chronionych na Południowym Podlasiu.

Pełniąc funkcję naczelnika Wydziału Spraw Terenowych w Białej Podlaskiej RDOŚ w Lublinie współpracował z organizacjami ekologicznymi z terenu województwa lubelskiego. Jednocześnie aktywnie uczestniczył w działaniach wspomagających ochronę gatunkową ptaków, szczególnie ptaków drapieżnych i bociana białego (anegdota). Osobiście przewoził chore ptaki do schronisk czy ogrodu zoologicznego, organizował karmę dla ptaków i przy współpracy ze strażakami odciążał gniazda bocianów.

Janusz był także aktywnym dendrologiem i ekspertem w ocenie drzew, a szczególnie drzew w parkach oraz na cmentarzach. Jako członek Stowarzyszenia Chirurgów Drzew Polskich organizował spotkania członków tej organizacji i ich wyjazdy terenowe między innymi na Białoruś i Ukrainę. Współpracował z konserwatorem zabytków i samorządami lokalnymi. Prace te związane były z waloryzacjami wielu obiektów i pielęgnacją drzew.

Wspominając szerokie zainteresowania Janusza Szostakiewicza poza pracą zawodową nie może dziwić jego popularność oraz poważanie za takt i zdolności mediacyjne jakimi cieszył się wśród wielu organizacji pozarządowych. W 2005 roku jego aktywność wyróżniono w pierwszej edycji Lubelskiej Nagrody Ekologicznej „Suseł”. Nagroda ta jest przyznawana przez organizacje ekologiczne działające w regionie lubelskim i wyróżnia konkretne inicjatywy na Lubelszczyźnie, działania i postawy służące ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi. Otrzymać ją mogą zarówno osoby, jak i instytucje, występujące indywidualnie bądź grupowo.

Pod koniec XX w. powstała inicjatywa utworzenia Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie na granicy Polski i Ukrainy. Janusz Szostakiewicz był jednym z inicjatorów tego przedsięwzięcia. Dzisiaj jest to już trójpaństwowy rezerwat biosfery obejmujący również przygraniczną część Białorusi. W związku z wejściem Polski do UE trwały prace nad stworzeniem sieci obszarów Natura 2000. Janusz również intensywnie uczestniczył w tych pracach.

Praca na terenach graniczących z Białorusią i przy jednym z większych przejść granicznych (w Terespolu), była przyczyną kolejnej aktywności Janusza związanej z Konwencją Waszyngtońską (CITES). Janusz uczestniczył jako ekspert przy ocenie zatrzymanych na granicy okazów chronionych tą konwencją, a z czasem stał się członkiem krajowej komisji do spraw CITES.

Aktywność Janusza Szostakiewicza została przerwana nagle. Zginął tragicznie w wypadku samochodowym podczas wykonywania obowiązków służbowych w dniu 23 sierpnia 2011 r. koło Międzyrzecza Podlaskiego. Nie dokończył wielu rozpoczętych prac, w tym związanych z utworzeniem rezerwatu przyrody „Sugry”, który zainicjował wspólnie z leśnikami z Nadleśnictwa Chotyłów.

Rezerwat położony jest w północno-wschodniej części województwa lubelskiego, w powiecie białskim, na terenie gminy Kodeń. Znajduje się 4,5 km na południe od miejscowości Kodeń, pomiędzy drogą Włodawa-Kodeń i rzeką Bug. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym rezerwat zlokalizowany jest w mezoregionie Równina Kodeńska. Utworzony został w celu zachowania boru chrobotkowego Cladonio-Pinetum z licznymi gatunkami chronionymi i obejmuje obszar 44,23 ha, a wokół rezerwatu wyznaczona została otulina o powierzchni 31,18 ha.

Ekosystem rezerwatu jest bardzo bogaty w porosty i liczy obecnie 69 gatunków. O wysokich walorach bioty porostów świadczy obecność 5 gatunków objętych ochroną ścisłą i 13 częściową, a także 17 gatunków z czerwonej listy. Na szczególne podkreślenie zasługuje obecność bardzo rzadkiej w skali kraju włośnicy Motyka Bryoria motykana. Ponadto oznaczono tutaj 19 gatunków mszaków, w tym objęte ochroną częściową.

Nazwa rezerwatu pochodzi od nazwy nieistniejącej już wsi nad Bugiem zlokalizowanej w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

W uznaniu zasług Janusza Szostakiewicza Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie dr inż. Arkadiusz Iwaniuk tworząc rezerwat „Sugry” ustanowił jego osobą patronem tego fragmentu przyrody nadbużańskiej.

